

Τα ιατρικά θαύματα του 2011

Θα σταματούν τις βλάβες από Αλτσχάιμερ στον εγκέφαλο

Του **MARINOY ΔΑΛΑΚΑ**

Σκλήρυνση κατά πλάκας: Το 2011, 17 χρόνια μετά τις πρώτες ενέσιμες θεραπείες, θα έχουμε τα πρώτα επαναστατικά νέα φάρμακα που θα χορηγούνται από το στόμα και προσφέρουν πολύ μεγαλύτερη προστασία από τις ιντερφερόνες, δεδομένου ότι ελαττώνουν τις υποτροπές κατά 55-60%, ελαττώνουν σημαντικά την πιθανότητα δημιουργίας νέων εστιών στον εγκέφαλο και μειώνουν κατά 30% την πιθανότητα προοδευτικής αναπηρίας.

Το πρώτο από αυτά τα φάρμακα, που ήδη κυκλοφόρησε στην Αμερική, είναι το Fingolimod, που αναμένεται στην Ελλάδα εντός του 2011. Το δεύτερο είναι η Cladibrine, που είναι τώρα υπό έγκριση από το FDA. Αν και τη μακροχρόνια ασφάλεια των δύο αυτών φαρμάκων θα τη διαπιστώσουμε στο μέλλον με την καθημερινή χρήση, τα έως τώρα δεδομένα δείχνουν ελάχιστες παρενέργειες και πολύ καλή ανεκτικότητα από τους ασθενείς με την υποτροπιάζουσα μορφή. Ένα τρίτο φάρμακο από το στόμα, που μόλις κυκλοφόρησε στις ΗΠΑ, είναι το Fampridine. Το βρίσκω πολύ χρήσιμο, γιατί βελτιώνει τη λειτουργικότητα των ασθενών με κινητικά προβλήματα.

Τέλος, μέσα στο 2011 αναμένεται πρόοδος στη χρήση βιοδεικτών, που θα καθορίζουν την επιλογή των ασθενών για την πιο κατάλληλη θεραπεία σε συγκεκριμένες φάσεις της νόσου. Έτσι, θα αποφευχθούν οι λανθασμένες επιλογές θεραπειών που γίνονται σήμερα.

Νόσος Αλτσχάιμερ: Εντός του 2011 αναμένονται τα αποτελέσματα μιας μεγάλης μελέτης με ανοσοσφαιρίνη, που έχει στόχο την αναστολή των νευρο-φλεγμονωδών αλλοιώσεων τα οποία υπάρχουν στον εγκέφαλο των ασθενών και τη βελτίωση της κλινικής εικόνας. Παράλληλα, αρχίζει η εφαρμογή νέων διαγνωστικών κριτηρίων, με βάση βιοδεικτών (από νέους νευροαπεικονιστικούς ελέγχους, τον ορό ή το εγκεφαλονωτιαίο υγρό), για την ακριβή εντόπιση του ασθενούς στα αρχικά στάδια.

Η τελευταία διαπίστωση ότι φάρμακα που δίδονται σε ψυχιατρικούς ασθενείς (χωρίς νόσο Αλτσχάιμερ) δεν είναι εξ ίσου αποτελεσματικά ή ασφαλή σε ασθενείς με Αλτσχάιμερ, αναμένεται το 2011 να αλλάξει την τωρινή φροντίδα των ασθενών, στους οποίους τα φάρμακα αυτά δίδονται κατά κόρον και χωρίς φειδώ. Μέσα στο 2011, επίσης, αναμένεται η πιο συστηματική εφαρμογή προγραμμάτων για προφύλαξη, με βάση τα τελευταία δεδομένα περί διατροφής και φυσικής και εγκεφαλικής άσκησης, με προσοχή στους επιβαρυντικούς παράγοντες που προκαλούν βλάβη των μικρών αγγείων του εγκεφάλου (όπως η υπέρταση, ο διαβήτης και η αυξημένη χοληστερίνη).

Νόσος Πάρκινσον: Πρόοδος από νέα ανακαλυφθέντα γονίδια, υπεύθυνα για κυτταρική βιοενέργεια, αναμένεται να βοηθήσουν στην ταξινόμηση της νόσου σε υποομάδες για στοχευμένη θεραπεία και πρόγνωση. Η πρόσφατη παρατήρηση ότι μιτοχονδριακές διαταραχές είναι συχνά υπεύθυνες για τον δυσμεταβολισμό των κυττάρων που παράγουν ντοπαμίνη, αναμένεται να αποτελέσει τη βάση νέων θεραπευτικών δοκιμών εντός του 2011, κάνοντας χρήση ήδη υπαρχόντων φαρμάκων για καθυστέρηση της πορείας της νόσου.

Χρόνιοι καθημερινοί πονοκέφαλοι και ημικρανίες: Για ασθενείς με χρόνιους καθημερινούς πονοκεφάλους που δεν ανταποκρίνονται στα υπάρχοντα φάρμακα, μόλις εγκρίθηκε από το FDA η χρήση Βotox. Η μέθοδος, όταν γίνεται από έμπειρους νευρολόγους, σε ορισμένα προκαθορισμένα σημεία του κεφαλιού, αποτελεί αποτελεσματική αγωγή. Η βελτίωση μπορεί να είναι εντυπωσιακή και διαρκεί 3-4 μήνες, με την προϋπόθεση ότι γίνεται σωστά και σύμφωνα με την έγκριση που πήρε από το FDA.

Ο Μαρίνος Δαλακάς είναι καθηγητής Νευρολογίας στο Πανεπιστήμιο Thomas Jefferson στις ΗΠΑ και στη Μονάδα Νευροβιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών